

Za Mayerjevo umetnost pa je usoden strah pred ponavljanjem. Izogiba se formalnim shemam, v vsaki sliki bi rad povedal nekaj novega, na nov način. Ker pa je šele na sredi razvoja, ker še ni našel samega sebe, nehote zaide v nekritično posnemanje. Mnogokrat mu uspe, da tuje forme prevrednoti, često pa ga moč vzornika preraste. Lep primer so *Pariške silhuete*, ki so v interpretaciji, strukturalni gradnji in formi osnovnega lika dvodimenzionalna obnova Tršarjevih *Demonstrantov*.

Kljub naštetim pomislekom pa Mayerjevo slikarstvo razodeva nesporen slikarski talent. Suvereno obvladanje barve je tista kvaliteta, ki pokrije marsikatero pomanjkljivost. Vendar tudi barva ne more nadomestiti osnovnega, kar pričakujemo od vsake umetnine — na specifičen način izražene vsebine, resnice o nas in slikarjevi osebnosti. Zato je njegova umetnost šele na pol pota. Ustvaril je posodo, vendar je še ni nalil z žlahtno vsebino.

Ivan Sedej

ATELJE 61*

Tapiserija je izrazito dekorativna zvrst. O izpovednih kvalitetah v tem primeru pravzaprav ne moremo govoriti, saj gre v bistvu za reprodukcijo umetniške predloge, kjer umetnik ni neposredni izvajalec. Končna oblika in kvaliteta gobelina pa je v veliki meri odvisna od izvajalcev in njihove tehnične spretnosti.

Kljub izrazitim zahtevam same zvrsti po dekorativnem obravnavanju pa nas razstava preseneti. Ravno tisti slikarji, ki se v svojem delu že tako ali tako nagibljejo k dekorativizmu, so tu najšibkejši. Vzemimo samo Stojana Čeliča, Janeza Bernika, Tobolka Etelko in Ankico Oprešnik. Ob njihovih delih se nehote spomnimo boljših industrijskih preprog. Vsem omenjenim moramo sicer priznati znatno mero dobrega okusa — vendar nič več.

Pri večini razstavljalcev pogrešamo tudi posluha za strukturo in zahteve uporabljenega materiala. Zdi se nam, da so bili osnutki izdelani kot samostojne stvaritve — ne pa kot kartoni za prenos v popolnoma drugačen material.

Castne izjeme so Marij Pregelj, Mladen Srbinović in Lazar Vujaklija. Značilna Pregljeva figuralna kompozicija je obdržala svoje kvalitete tudi v novi tehniki. Precej jo dvigne tudi avtorjevo upoštevanje bogate srednjeveške tradicije (predvsem v barvah) in tenak posluh za barvne odnose. Evidentna pa je tudi skrbna poglobitev v tehniko in izrazne možnosti, ki jih ta nudi.

Pri domači dejavnosti, ki je živa še danes, je črpal pobude Mladen Srbinović. Posamezni formalni elementi in simboli, ki jih spretno niza v razkošno pašo za oči, imajo svoj izvor v ljudski umetnosti. Vendar se je umetnik znal izogniti folkloriziranju ter je tradicijo podredil lastnemu izrazu.

Zanimiv je tudi Lazar Vujaklija. Ploskovitost in forme, ki si jih je umetnik izposodil na srednjeveških hercegovskih nagrobnikih, so ravno v tapiseriji zaživele mnogo bolj pristno kot na platnih. Razstavljenega dela pričajo, da smo tudi na tem območju krepko zaorali ledino. Želeli pa bi, da

* Razstava tapiserij v ljubljanski Moderni galeriji.

bi imel od te dejavnosti korist tudi najširši krog državljanov. Zakaj se ne bi za posamezne kartone pozanimala tudi naša industrija? Povsod v svetu izbirajo in rišejo vzorce za preproge priznani umetniki — edino pri nas prepuščamo to občutljivo območje samozvanim mazačem in nepisnim diletantom. Vse, kar smo videli na tej razstavi, bi kljub omenjenim pomislekom zaslužilo, da najde pot do tistega, ki bi mu morala biti umetnost namenjena — do vsakega človeka.

Ivan Sedej

GLASBA

GLASBENA ŽETEV V ZIMSKIH MESECIH

Kar zadeva število prireditev, njihovo pestrost in problematičnost, nima najbrž letošnja glasbena sezona tekmeča med vsemi dosedanjimi. V štirih mesecih — od decembra do konca marca — se je zvrstilo nič manj kot osemnajst simfoničnih koncertov, trinajst komornih prireditev, en zborovski in dva vokalno-instrumentalna koncerta. Poleg teh štiriintrideset koncertov pa nam je seveda ušlo še marsikaj na oko manj pomembnega, a včasih prav kvalitetnega: razne produkcije, mladinski koncerti, prireditve prosvetnih društev in podobno. Torej skoraj vsake tri dni kakšna glasbena prireditev v Ljubljani. S tem povprečjem sicer ne dosegamo velikih glasbenih središč v tujini, kakor so Pariz, London, Dunaj, vendar mislim, da smo že s to številko nekoliko pretiravali. Naš trg kratko malo ne more konsumirati vsega, kar mu nudimo. Tu je vrsta objektivnih težav, med katerimi je seveda na prvem mestu pomanjkanje vsakršne koordinirane glasbenokulturne politike. Nadalje je tu vrsta res odličnih domačih umetnikov, ki skoraj morajo vsako leto zagledati luč koncertnega odra (pri nekaterih se število nastopov že rahlo pretirava — in to na škodo njih samih), da ne govorimo o vsakoletnih nastopih tujih umetnikov (ki nas pa dostikrat razočarajo — v tem primeru zadoščamo pač samo preveč razvitemu snobizmu pri nas).

Poziv, ki ga je svet za kulturo in prosveto že naslovil na prizadete organizatorje koncertov (za enkrat brezuspešno), bi veljalo v prihodnji sezoni le uveljaviti: koordinirano načrtovanje glasbenih prireditev tako v terminskem pogledu kot tudi v izbiri nastopajočih umetnikov, še bolj pa programa samega, ki kaže sedaj pač samo igro naključja.

Niti kratko odmerjeni prostor niti namen same revije mi zatorej ne dopuščata izčrpano poročati o vsaki prireditvi posebej, marveč bom skušal izluščiti iz tega niza glasbenih dobrin tisto, kar smatram za pomembnejše v razvoju naše glasbene kulture.

V vrsti koncertov Slovenske filharmonije — ki še vedno velja za najpomembnejšega prireditelja koncertov pri nas — bi omenil tiste, ki so bodisi zaradi zanimivega programa ali pa izrednega reproduktivnega dosežka vzbudili pozornost občinstva in strokovnjakov. Nastop beograjskega dirigenta Oskarja Danona (7. decembra) nam bo ostal v prijetnem spominu zaradi izredno vitalnega muziciranja in posrečenega sporeda. *Divertimento* srbskega skladatelja Dušana Radića sodi v vrsto tistih del, ki jih lahko s ponosom pokažemo tudi